

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS

Päätös

1861/2024

19.06.2024

Dnro 1759/03.04.04.04.10/2023

Asia Päätöksen purkamista koskeva hakemus

Hakija Keski-Suomen hyvinvointialue

Päätös, jota hakemus koskee

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuusto 17.6.2022
§ 9

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus ei tutki hakemusta.

Asian tausta

(1) Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuusto on päättänyt 17.6.2022 (§ 9) peruspääoman alentamisesta 24 miljoonalla eurolla. Päätöksen perusteella peruspääoman alentaminen on liittynyt siihen, että hyvinvointialuelainsäädännön myötä sairaanhoitopiirin alijäämien on tullut olla katettuna ennen toiminnan siirtoa hyvinvointialueelle.

(2) Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain (jäljempänä *voimaantulolaki*) mukaisesti siirtynyt Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Vaatimukset ja selvitykset korkeimmassa hallinto-oikeudessa

(3) *Keski-Suomen hyvinvointialue* on korkeimpaan hallinto-oikeuteen 29.6.2023 saapuneessa hakemuksessaan vaatinut, että Keski-Suomen

sairaanhoidopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuuston päätös 17.6.2022 (§ 9) puretaan. Hakemuksen tueksi on esitetty muun ohella seuraavaa:

(4) Voimaanpanolaissa on rajoitettu siirrettävän kuntayhtymän toimivaltaa ja tarkoitettu estää hyvinvointialuetta sitovien, vaikutuksiltaan pitkäaikaisten ja taloudellisesti merkittävien päätösten tekeminen ilman hyvinvointialueen suostumusta. Yhtymävaltuuston päätöksellä on merkittäviä hyvinvointialuetta sitovia vaikutuksia. Asia ei ole ollut kiireellinen, eikä hyvinvointialue ole antanut päätökselle suostumustaan. Päätös on lainvastainen, ja yleinen etu vaatii sen purkamista.

(5) Yhtymävaltuuston päätöstä ei ole annettu hyvinvointialueelle lainkaan tiedoksi. Asia on tullut hyvinvointialueen tietoon sen valmistellessa kuntayhtymän tilinpäätöstä vuodelta 2022. Voimaanpanolain mukaan hyvinvointialueella on oikeus valittaa päätöksestä.

(6) *Keski-Suomen sairaanhoidopiirin kuntayhtymän entiset jäsenkunnat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Kannonkoski, Karstula, Keuruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pihlajavesi, Saarijärvi, Toivakka, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski (jäljempänä jäsenkunnat)* ovat vaatineet, että hakemus hylätään. Muut jäsenkunnat kuin Jyväskylä ovat lisäksi ensisijaisesti vaatineet, että hakemus jätetään tutkimatta. Vaatimusten tueksi on esitetty muun ohella seuraavaa:

(7) Hyvinvointialueen aluevaltuusto on päättänyt 13.6.2023, että hyvinvointialue ei hae yhtymävaltuuston päätöksen 17.6.2022 purkamista. Hyvinvointialueen aluehallitus on kuitenkin tämän päätöksen kanssa ristiriitaisesti päättänyt 20.6.2023 purkuhakemuksen tekemisestä. Hakemusta ei tulisi ottaa käsiteltäväksi.

(8) Hyvinvointialue on purkuhakemuksen tehdessään tuonut ensimmäistä kertaa esiin, että yhtymävaltuuston päätöstä ei olisi annettu sille tiedoksi. Hyvinvointialue on ollut päätöksestä erittäin hyvin tietoinen. Päätöksen valmistelijoina ovat toimineet hyvinvointialueen valmistelusta samanaikaisesti vastanneet ja myöhemmin hyvinvointialueen johtaviksi viranhaltijoiksi siirtyneet viranhaltijat. Päätös on myös ollut yleisesti nähtävillä sairaanhoidopiirin verkkosivuilla, ja asia on ollut esillä mediassa sekä muun ohella kuntien ja hyvinvointialueen välisissä keskusteluissa. Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän yhtymähallitus on lisäksi joulukuussa 2022 erikseen päättänyt päätöksen täytäntöönpanosta, mistä on julkaistu laaja tiedote.

(9) Hyvinvointialueella olisi ollut mahdollisuus hakea yhtymävaltuuston päätökseen muutosta valitusajan puitteissa. Jäsenkunnilla ei voi olla varmaa ja tarkkaa tietoa siitä, millä tavoin ja milloin päätös on muodollisesti annettu hyvinvointialueelle tiedoksi. Päätös ei ole yleisen edun vastainen, eikä perustetta päätöksen purkamiselle ole.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun perustelut

Kysymyksenasettelu

(10) Asiassa on ensisijaisesti ratkaistava, onko purkuhakemus jätettävä tutkimatta sillä perusteella, että hyvinvointialueen aluehallitus ei olisi voinut päättää hakemuksen tekemisestä, tai onko hakemuksen tutkimiselle muu este.

Purkuhakemuksen tekemisestä päättäminen

(11) Jäsenkunnat ovat Jyväskylää lukuun ottamatta esittäneet, että hyvinvointialueen aluehallitus ei olisi voinut päättää purkuhakemuksen tekemisestä ottaen huomioon aluevaltuuston päätös 13.6.2023. Kuntien mukaan aluevaltuusto on päättänyt, että purkua ei haeta.

(12) Aluevaltuuston päätös 13.6.2023 on koskenut Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätöstä ja toimintakertomusta vuodelta 2022. Aluevaltuusto on päätöksellään muun ohella hyväksynyt tilinpäätöksen ja myöntänyt sairaanhoitopiirin tilivelvollisille vastuuvapauden kysymyksessä olleelta tilikaudelta.

(13) Aluevaltuuston päätös 13.6.2023 ei siten ole koskenut purkuhakemuksen tekemisestä päättämistä. Asiaa ei ole arvioitava toisin sen vuoksi, että aluevaltuuston kokouksessa oli tehty kannatettu vastaehdotus, johon oli sisällytynyt muun ohella ehdotus tilinpäätöksen hyväksymistä koskevan asian uudelleen valmistelusta ja purkuhakemuksen tekemisestä mutta joka ei äänestyksen jälkeen ollut tullut aluevaltuuston päätökseksi.

(14) Tähän nähden ja kun otetaan huomioon hyvinvointialueesta annetun lain 43 §:n 1 momentin 3 kohta, aluehallitus on voinut aluevaltuuston päätöksen estämättä päättää purkuhakemuksen tekemisestä. Hakemuksen tutkimiselle ei näin ollen ole tältä osin estettä.

Purkuhakemuksen tutkimisen muut edellytykset

Sovellettavat oikeusohjeet

(15) *Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain* 117 §:n 1 momentin mukaan korkein hallinto-oikeus voi purkaa lainvoimaisen hallintopäätöksen tai hallintotuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen säännöksestä tarkemmin ilmenevin perustein.

(16) *Voimaannpanolain* 39 §:n 1 momentin mukaan lain 20 §:ssä tarkoitetun kuntayhtymän viranomaisen ei voi lain 21 §:ssä tarkoitetun selvityksen antamisen jälkeen päättää asioista, joilla olisi merkittäviä hyvinvointialuetta

sitovia vaikutuksia, paitsi jos päätöksentekoa ei voida asian kiireellisyyden vuoksi lykätä tai jos hyvinvointialue antaa päätökselle suostumuksen.

(17) Saman pykälän 2 momentin mukaan lain 20 §:ssä tarkoitetun kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä, joka on tehty lain 21 §:ssä tarkoitetun selvityksen antamisen jälkeen, mutta ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle, saa valittaa kuntalaissa säädetyllä tavalla myös sillä perusteella, että päätös on pykälän 1 momentin vastainen. Valitusoikeus on myös hyvinvointialueella.

(18) *Kuntalain* 138 §:n mukaan kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Lain 139 ja 140 §:ssä on säädetty päätöksen tiedoksiannosta asianosaiselle sekä kunnan tai kuntayhtymän jäsenelle. Lain 141 §:n 2 momentin mukaan päätökseen, josta saa tehdä kunnallisvalituksen, on liitettävä valitusosoitus.

(19) *Kuntalain* 144 §:n mukaan kunnallisvalitukseen sovelletaan siltä osin kuin mainitussa laissa ei toisin säädetä, mitä hallintolaissa ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

(20) *Hallintolain* 54 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

(21) Hyvinvointialue on purkuhakemuksessaan vaatinut Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuuston päätöksen 17.6.2022 purkamista. Hakemusta on perusteltu muun ohella sillä, että päätöstä ei ole annettu hyvinvointialueelle tiedoksi.

(22) Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 117 §:n 1 momentin perusteella purkua voidaan hakea vain lainvoimaisesta päätöksestä. Kun otetaan huomioon purkuhakemuksen edellä todettu peruste, asiassa on arvioitava, onko purettavaksi haettu päätös säännöksessä tarkoitetulla tavalla lainvoimainen.

(23) Purettavaksi haettu päätös, joka on koskenut sairaanhoitopiirin kuntayhtymän peruspääoman alentamista 24 miljoonalla eurolla, on tehty voimaanpanolain 39 §:ssä viitatussa selvityksen antamiselle säädetyn määräajan päättymisen jälkeen mutta ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Kysymys on päätöksestä, josta hyvinvointialueella on ollut oikeus säännöksestä ilmenevin tavoin valittaa.

(24) Kuntalaissa on säädetty päätöksen tiedoksiannosta asianosaiselle sekä kunnan tai kuntayhtymän jäsenelle. Saadun selvityksen perusteella hyvinvointialueen ei voida katsoa olleen purettavaksi haetulla päätöksellä ratkaistussa asiassa asianosainen, eikä se ole ollut myöskään kunnan tai kuntayhtymän jäsen. *Kuntalain* säännökset tiedoksiannosta eivät siten ole soveltuneet päätöksen tiedoksiantoon hyvinvointialueelle.

(25) Kuntalain säännöksiä täydentävästi asiassa sovellettavan hallintolain 54 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava päätöksensä tiedoksi asianosaisen lisäksi muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen muutosta valittamalla. Kun otetaan huomioon hyvinvointialueelle voimaanpanolaissa säädetty valitusoikeus, purettavaksi haettu päätös on tullut mainitun säännöksen nojalla antaa hyvinvointialueelle tiedoksi.

(26) Asiassa ei ole todettavissa, että purettavaksi haettu päätös asianmukaisine valitusosoituksineen olisi vastoin purkuhakemuksessa esitettyä annettu hyvinvointialueelle laillisesti tiedoksi. Tiedoksiannon ei voida katsoa tapahtuneen sillä perusteella, että hyvinvointialue tai sen palvelukseen sittemmin tulleet henkilöt ovat tosiasiallisesti voineet saada päätöksen sisällöstä tietoa muulla tavalla.

(27) Näissä oloissa valituksen tekemiselle säädetty määräaika ei ole alkanut hyvinvointialueen osalta kuluu, eikä purettavaksi haetun päätöksen voida katsoa tulleen muutoinkaan ajan kulumisen tai muullakaan perusteella hyvinvointialueeseen nähden lainvoimaiseksi. Kun purkua voidaan hakea vain lainvoimaisesta päätöksestä, hyvinvointialueen purkuhakemus on jätettävä tutkimatta.

Korkein hallinto-oikeus:

Anne E. Niemi
oikeusneuvos

Tuomas Kuokkanen
oikeusneuvos

Taina Pyysaari
oikeusneuvos

Toni Kaarresalo
oikeusneuvos

Robert Utter
oikeusneuvos

Elina Ranz
Asian esittelijä, esittelijäneuvos

Jakelu

Päätös

Jäljennös

Keski-Suomen hyvinvointialue, maksutta

Hankasalmen kunnanhallitus, Joutsan kunnanhallitus, Jyväskylän kaupunginhallitus, Jämsän kaupunginhallitus, Kannonkosken kunnanhallitus, Karstulan kunnanhallitus, Keuruun kaupunginhallitus, Kinnulan kunnanhallitus, Kivijärven kunnanhallitus, Konneveden kunnanhallitus, Kyyjärven kunnanhallitus, Laukaan kunnanhallitus, Luhangan kunnanhallitus, Multian kunnanhallitus, Muuramen kunnanhallitus, Petäjäveden kunnanhallitus, Pihtiputaan kunnanhallitus, Saarijärven kaupunginhallitus, Toivakan kunnanhallitus, Uuraisten kunnanhallitus, Viitasaaren kaupunginhallitus ja Äänekosken kaupunginhallitus

Asiakirjan oikeaksi todistaa

Erityissihteeri Katja Päivinen